

Силабус курсу

Основні характеристики						
Назва українською мовою	Історіографія та джерелознавство як музикознавчі дисципліни					
Назва англійською мовою	Historiography and source study as musicological disciplines					
Код	02 «Культура і мистецтво»					
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»					
Освітня програма	Освітньо-наукова					
Рівень освіти	третій освітньо-науковий рівень вищої освіти					
Рік навчання	1					
Форма навчання	денна					
Кількість годин / кредитів ЕСТ8	150/5					
Розподіл годин за видами занять				Практич. занят. (семінари)	Самостійна робота	
	Години		Лекції		90 -	24-
			30	30		
Контрольні заходи	Екзаме Н	Залік	МКР (вказати кількість)	РГР, РР, ГР (вказати кількість)	ДКР (вказати кількість)	Реферат (вказати кількість)
	-	+	2	-	-	2
Статус дисципліни / кредитного модуля	нормативний					
Мова викладання	українська					
Кадрове забезпечення						
Кафедра, що забезпечує викладання	Кафедра історії музики та музичної етнографії					
Викладач (лекційні заняття)	Осадча Світлана Вікторівна					
Е-mail та інші контакти викладача	svetikvick@gmail.com +38(050)652-49-30 https://orcid.org/0000-0002-0037-0787					
Викладач (практичні/лабораторні заняття)	Осадча Світлана Вікторівна					
Е-mail та інші контакти викладача	svetikvick@gmail.com +38(050)652-49-30 https://orcid.org/0000-0002-0037-0787					
Мета та предметні результати навчання						
Мета дисципліни	<p>Метою дисципліни «Історіографія та джерелознавство як музикознавчі дисципліни» є розкриття змісту історіографії та джерелознавства як базових мистецтвознавчих дисциплін. Запропонований ракурс розгляду даної проблематики дасть можливість отримати комплексне системне знання про основні поняття історіографії та джерелознавства, сформувані вміння аналізувати ці поняття в системі різних загально-гуманітарних парадигм у цілому, та музикознавчої – зокрема, і виробити навички джерелознавчого аналізу та синтезу історичних джерел у їх взаємозалежності, дати системне знання про розвиток окремих видів історичних джерел, про їх взаємозв'язки і взаємовпливи й про закономірності їх еволюції.</p>					

Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як творчої особистості, усвідомлювати цінності людського суспільства та необхідність його культурно-мистецького розвитку. - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії мистецтва та людської свідомості, закономірностей соціального розвитку людини. - Здатність до творчого мислення, образного відтворення дійсності на основі музичного мовлення. - Здатність застосовувати знання у музично-творчому процесі. - Здатність до історіологічної діяльності на високому професійному рівні. - Здатність до засвоєння традиційного художньо-пізнавального досвіду та його особистісно-творчого оновлення. - Здатність розширювати коло естетичного та художнього розуміння, семантизації засобів музичного мовлення. - Здатність до дослідження історичних джерел, засобів та форм їх існування на відповідному професійному рівні. - Здатність генерувати нові ідеї музикознавчого пошуку у галузі історіографії та джерелознавства. 		
Здатності	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність до визначення тенденцій розвитку музичної історіографії та джерелознавства у сучасному культурному контексті. - Здатність до системного підходу до явища музичної історіографії та джерелознавства, до способів вдосконалення музикознавчих дослідницьких підходів. - Здатність володіння навичками пошуку джерел з використанням всіх наявних довідково-інформаційних ресурсів, їх аналізу та визначення методів обробки цієї інформації для вирішення професійних дослідницьких завдань. - Здатність до проведення джерелознавчого дослідження з проявом критичного, вибіркового музично-творчого мислення стосовно проблеми походження джерел, встановлення автора і вивчення проблеми авторства, обставин створення джерел і побутування їх у культурі, аналізу змісту і інтерпретації виявленої інформації. - Здатність до визначення психологічних засад, пізнавальної сутності джерелознавчого та історіографічного дослідницького процесу, до розвитку поняттєвої системи у даній сфері гуманітарного знання. 		
Результати навчання	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="201 1301 376 1765">Знання</td> <td data-bbox="376 1301 1386 1765"> <ul style="list-style-type: none"> - своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - основи теорії джерелознавства; основні етапи становлення та еволюції джерелознавства як галузі гуманітарного знання; основи методу джерелознавчого дослідження; - основних теоретичних принципів джерелознавчого аналізу та його етапів; володіння понятійним апаратом дисципліни і термінологію, яка застосовується у історіографічному та джерелознавчому дослідженні; - психологічних передумов, методів оцінки музично-творчого процесу, зокрема музично-виконавського процесу. </td> </tr> </table>	Знання	<ul style="list-style-type: none"> - своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - основи теорії джерелознавства; основні етапи становлення та еволюції джерелознавства як галузі гуманітарного знання; основи методу джерелознавчого дослідження; - основних теоретичних принципів джерелознавчого аналізу та його етапів; володіння понятійним апаратом дисципліни і термінологію, яка застосовується у історіографічному та джерелознавчому дослідженні; - психологічних передумов, методів оцінки музично-творчого процесу, зокрема музично-виконавського процесу.
Знання	<ul style="list-style-type: none"> - своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; - основи теорії джерелознавства; основні етапи становлення та еволюції джерелознавства як галузі гуманітарного знання; основи методу джерелознавчого дослідження; - основних теоретичних принципів джерелознавчого аналізу та його етапів; володіння понятійним апаратом дисципліни і термінологію, яка застосовується у історіографічному та джерелознавчому дослідженні; - психологічних передумов, методів оцінки музично-творчого процесу, зокрема музично-виконавського процесу. 		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="201 1765 376 2069">Вміння</td> <td data-bbox="376 1765 1386 2069"> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати отримані знання для постановки і рішення задач в області історіографічної та джерелознавчої евристики; - обґрунтовувати структурно-семантичні параметри аналізу конкретних джерел; - самостійно розвивати свої теоретичні й методологічні уявлення в музично-історичному науковому дискурсі. - проводити дослідження репрезентативних комплексів культурно-історичних джерел, інтерпретувати отриману інформацію. </td> </tr> </table>	Вміння	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати отримані знання для постановки і рішення задач в області історіографічної та джерелознавчої евристики; - обґрунтовувати структурно-семантичні параметри аналізу конкретних джерел; - самостійно розвивати свої теоретичні й методологічні уявлення в музично-історичному науковому дискурсі. - проводити дослідження репрезентативних комплексів культурно-історичних джерел, інтерпретувати отриману інформацію.
Вміння	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати отримані знання для постановки і рішення задач в області історіографічної та джерелознавчої евристики; - обґрунтовувати структурно-семантичні параметри аналізу конкретних джерел; - самостійно розвивати свої теоретичні й методологічні уявлення в музично-історичному науковому дискурсі. - проводити дослідження репрезентативних комплексів культурно-історичних джерел, інтерпретувати отриману інформацію. 		

		<ul style="list-style-type: none"> - Обґрунтування дієвих методичних підходів до історіологічного змісту художнього твору. - Аналіз процесу художньої комунікації у різних сферах музичного мистецтва. - Виявлення природи музичного образу та музично-мовних засобів, обґрунтування їх семантичних функцій. - Здатність до семантичних характеристик та концептуалізації стосовно змісту музичного твору, музично-творчого процесу. - Вміння самостійної роботи, гнучкого мислення, наукової рефлексії та критичності, самокритичності. - Індивідуальність, оригінальність, авторська самостійність наукового мислення та побудови науково-дослідного тексту, зокрема інноваційність та авторська результативність дисертаційного дискурсу.
Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що передують вивченню дисципліни)		<p>У структурно-логічній схемі дисципліна «Історіографія та джерелознавство як музикознавчі дисципліни» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня доктор філософії і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу попередньої професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх докторів філософії.</p>
Зміст дисципліни (перелік тем)		<p>Розділ 1. Історіографія та джерелознавство у сучасному музикознавчому дискурсі</p> <p>Тема 1.1. Понятійні інновації вітчизняного музикознавства: узагальнення дискурсивного досвіду</p> <p>Тема 1.2. Сучасні тенденції музикознавчих досліджень у історіографічному та джерелознавчому напрямках.</p> <p>Тема 1.3. Шляхи та методи перетворення історіографії на історіологію</p> <p>Тема 1.4. Усні та письмові джерела музикознавства.</p> <p>Розділ 2. Явище пам'яті культури та її віддзеркалення у музикознавчих дослідженнях.</p> <p>Тема 2.1. Категорія пам'яті у філософських, культурологічних, мистецтвознавчих та музикознавчих дослідженнях.</p> <p>Тема 2.2. Пам'ять як культурна універсалія та ключова категорія музикознавства</p> <p>Тема 2.3. Культура як пам'ять та пам'ять культури у сучасних мистецтвознавчих та гуманітарних дослідженнях</p> <p>Тема 2.4. Інтердисциплінарні тенденції музикознавчої історіографії та джерелознавства.</p> <p>Розділ 3. Музикознавчий текст як окремий культурно-науковий феномен.</p> <p>Тема 3.1. Засоби побудови музикознавчого тексту та проблема побудови історичної та джерельної бази у ньому.</p> <p>Тема 3.2. Загальні методолгічні принципи текстологічного аналізу музичного твору.</p> <p>Тема 3.3. Діалогічні аспекти трансляції історичних знань у музикознавстві.</p> <p>Тема 3.4. Ігрові інтенції музичного тексту</p>
На лекційних заняттях		<p>Лекція 1. (2 години) Категорійно-понятійний апарат історіографії та джерелознавства (<i>пояснення, проблемні завдання</i>).</p> <p>Лекція 2. (4 години) Історіографія та джерелознавства як предмет музикознавчого пошуку (<i>пояснення, дискусія</i>).</p> <p>Лекція 3. (4 години) Проблема письмових та звукових джерел музикознавства у контексті шляхів та методів перетворення історіографії на історіологію. (<i>пояснення, презентація, проблемні завдання</i>).</p>

	<p>Лекція 4. (4 години) Явище пам'яті культури у сучасному гуманітарному знанні та його відображення у музикознавчому дискурсі (<i>пояснення, презентація, дискусія</i>)</p> <p>Лекція 5. (4 години) Феномен культури як пам'яті та пам'яті культури як провідні категорії сучасного наукового гуманітарного пошуку (<i>пояснення, дискусія, проблемні завдання</i>)</p> <p>Лекція 6 (2 години). Інтердисциплінарні зв'язки музикознавчої історіографії й джерелознавства, тенденції їх подальшого розвитку. (ОГД) (<i>пояснення, дискусія, презентація, проблемні завдання</i>)</p> <p>Лекція 7. (6 годин) Провідне значення категорії тексту у музикознавчих дослідженнях. Від категорій музичного тексту й тексту музики – до музикознавчого (<i>пояснення, дискусія, презентація, проблемні завдання</i>)</p> <p>Лекція 8. (2 години) Методи текстологічного аналізу у гуманітарних дослідженнях та їх застосування у музикознавчих роботах. (<i>пояснення, дискусія, презентація, мозковий штурм</i>).</p> <p>Лекція 9. (2 години) Провідні принципи функціонування феномену музичного тексту. (<i>пояснення, дискусія, проблемні завдання</i>)</p>
<p>На практичних заняттях</p>	<p>Практичне заняття 1. (6 годин) Реферативна презентація вчення та дослідницьких підходів Д. Ліхачьова. Обговорення «Текстології» Д. Ліхачьова (<i>порівняльний аналіз, дискусія</i>)</p> <p>Практичне заняття 2. (6 годин) Ознайомлення та презентація у вигляді доповіді досліджень М. Бахтіна. Розгляд проєкцій його вчення у сферу мистецтвознавства (<i>бесіда, дискусія, порівняльний аналіз</i>)</p> <p>Практичне заняття 3. (4 години) Концепція пам'яті культури у роботах Ю. Лотмана. Виявлення провідних напрямків його досліджень. (<i>дискусія, бесіда</i>)</p> <p>Практичне заняття 4. (4 години) Текстологічний підхід та його значення у музикознавчих дослідженнях: Реферативна презентація (<i>типологія, аналітичні порівняння, виконавські презентації</i>)</p> <p>Практичне заняття 5. (4 години) Категорія музичного тексту, визначення його структури та властивостей за концепцією М. Арановського (<i>презентація, пояснення, дискусія, категоріальні визначення, прагматичні проєкції</i>).</p> <p>Практичне заняття 6. (6 годин) Презентація здобувачами освітньо-наукового рівня застосування історіографічного та джерелознавчого підходу до обраної дисертаційної проблематики (<i>презентація, пояснення, дискусія, категоріальні визначення, прагматичні проєкції, виконавські приклади</i>).</p>
<p>Література основна</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Источниковедение: Теория. История. Метод. Источники российской истории: Учеб. пособие. М.: РГГУ, 2004. 702 с. 2. Лихачев Д. Текстология: на материале русской литературы X–XVII вв. М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1962. 605 с. 3. Самойленко А. Музыковедение и методология гуманитарного знания. Проблема диалога: [монография]. Одесса: Астропринт, 2002. 244 с. 4. Самойленко А. Игровые интенции музыкального текста: к проблеме неоклассицистского диалога // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. К., 2002. Вып.20: Музичний твір: проблема розуміння. С. 51–60. 5. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики: Очерки по исторической поэтике. М., 1975. 504 с. 6. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. М.: Искусство, 1986. 445 с. 7. Бахтин М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках // Эстетика словесного творчества. М.: Искусство, 1986. С. 297–325. 8. Бонфельд М. Музыка. Язык. Речь. Мышление: Опыт системного анализа музыкального искусства. СПб.: Композитор – Санкт-Петербург, 2009. 648 с. 9. Акопян Л. Анализ глубинной структуры музыкального текста. М.: Практика, 1995. 256 с.

10. Арановский М. Музыкальный текст. Структура и свойства. М.: Композитор, 1998. 343 с.
 11. Лотман Ю. Семиотика культуры и понятие текста // Ю. Лотман. История и типология русской культуры. С.-Пб.: Искусство–СПб, 2002. С. 158–162.
 12. Лотман Ю.М. Структура художественного текста // Лотман Ю.М. Об искусстве. СПб.: «Искусство – СПб», 1998. С. 14 – 285.
Загальна кількість -27

1. Лотман Ю. Об искусстве. СПб.: Искусство, 1998. 704 с.
 2. Зеленіна Н. Підтекст музичного твору: формування і функціонування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтв.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». К., 2004. 16 с.
 3. Осадчая С. Триада естетического-этического-фидеистического как основополагающий принцип музыкальной культуры // Музичне мистецтво і культура : Науковий вісник Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової. Одеса : Астропринт, 2014. Вип. 19. С. 202-212.
Загальна кількість -24

Література додаткова

Технічне забезпечення

Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
<i>Практичні роботи</i>	6	40	80
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	10	20
<i>Стартовий рейтинг</i>	1	50	70
<i>Іспит</i>	1	10	30
<i>Підсумковий рейтинг</i>	залік	60	100

Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою Для екзамену	Оцінка за національною шкалою Для заліку
90-100	A	Відмінно добре	зараховано
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика курсу

Правила взаємодії

Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності ОНМА імені А.В. Нежданової» та «Положення про академічну доброчесність ОНМА імені А.В. Нежданової»
Додатково: Політика співпраці
 Співпраця студентів у розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді кожний студент захищає самостійно. Взаємодія студентів під час іспиту / тестування категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів ОНМА імені А.В. Нежданової щодо академічної доброчесності.

Додаткова інформація

Навчальна програма дисципліни «Історіографія та джерелознавство як музикознавчі дисципліни», ухвалена Вченою радою ОНМА імені

А.В. Нежданової (протокол №2 від 11.09.2019).
Робоча програма кредитного модуля «Історіографія та джерелознавство як музикознавчі дисципліни», розроблена професором каф. Історії музики та музичної етнографії ОНМА імені А.В. Нежданової Осадчою С.В. та ухвалена науково-методичною комісією ОНМА імені А.В. Нежданової (протокол №1 від 25.09.2019).

